

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/43762-6
Saksbehandler: Eva Margrethe Bjerkmann
Dato: 22.10.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 547 - TISK etter nedjustert TISK

Vedlagt følger svar på oppdrag 547 med frist 22.10.21

Oppsummering

- HelseDirektoratet støtter FHI sin anbefaling om at krav til isolering av bekreftet smittede og nedjustert TISK bør videreføres ut 2021. Dette gir kommunene forutsigbarhet til å planlegge for TISK arbeidet fremover. En videreføring av nedjustert TISK vil i liten grad påvirke tiltaksbyrden i befolkningen, da tiltakene som gjenstår er lite inngripende.
- Gjeldende råd og anbefalinger om teststrategier opprettholdes inntil videre, men kan være gjenstand for justering fremover mot nyttår dersom pandemiens utvikling tilsier dette.
- Informasjon til befolkningen om gjeldende råd og anbefalinger om testing ved symptomer bør forsterkes for å sikre en bedre etterlevelse.
- Det er viktig at konsekvensene av bortfall av krav til isolering utredes nærmere før det tas stilling til dette. Dette gjelder for eksempel konsekvenser for etterlevelse, testing og smittsparing, herunder ressursbruk, og for sykepengere rettigheter for asymptomatisk smittede.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Eva Margrethe Bjerkmann
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Kontaktperson

HelseDirektoratet

Avdeling prosjekt og tjenstedesign

Eva Margrethe Bjerkmann

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helseDirektoratet.no

FOLKEHELSEINSTITUTTET
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Helsedirektoratet
Helsedirektoratet
Helsedirektoratet

Utbrudd Utbrudd
Hanne-Christine Lundemo
Helsekrise @helsedir.no
Beredskap @helsedir.no
Smittevern Helsedirektoratet

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	Krisestab HOD	Postboks 8011 Dep	0030 OSLO

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 547 – TISK etter nedjustert TISK

Oppsummering

- HelseDirektoratet støtter FHI sin anbefaling om at krav til isolering av bekreftet smittede og nedjustert TISK bør videreføres ut 2021. Dette gir kommunene forutsigbarhet til å planlegge for TISK arbeidet fremover. En videreføring av nedjustert TISK vil i liten grad påvirke tiltaksbyrden i befolkningen, da tiltakene som gjenstår er lite inngripende.
- Gjeldende råd og anbefalinger om teststrategier opprettholdes inntil videre, men kan være gjenstand for justering fremover mot nyttår dersom pandemiens utvikling tilsier dette.
- Informasjon til befolkningen om gjeldende råd og anbefalinger om testing ved symptomer bør forsterkes for å sikre en bedre etterlevelse.
- Det er viktig at konsekvensene av bortfall av krav til isolering utredes nærmere før det tas stilling til dette. Dette gjelder for eksempel konsekvenser for etterlevelse, testing og smittesporing, herunder ressursbruk, og for sykepengerettigheter for asymptomatisk smittede.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 547 - TISK etter nedjustert TISK

Fra 27. september gikk man fra TISK til nedjustert TISK i kommunene. I nedjustert TISK er det fortsatt krav til isolasjon i 5 dager ved påvist smitte med covid-19. I tillegg er det råd og veiledning til befolkningen og kommunene knyttet til testing og smittesporing. Det ble kommunisert at nedjustert TISK skulle opprettholdes i om lag fire uker, dvs. inn i perioden med normal hverdag med økt beredskap. De fire ukene er snart over, og departementet må ta stilling til om/når isolasjonskravet skal avvikles og hvordan TISK bør innrettes gjennom vinteren. Det vises i denne sammenheng til oppdrag 544 – revisjon av Strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien.

Etatene bes derfor å vurdere når isolasjonskravet kan avvikles og hvilke råd og veiledning knyttet til testing, smittesporing og om å være hjemme ved sykdom, som bør gjelde i fasen etter nedjustert TISK hvor det fortsatt er økt beredskap. Tidspunktet og endringen i innholdet i råd og veiledning må vurderes på grunnlag av smitte-/sykdomsutviklingen og gi nødvendig tid til forberedelse for statsforvalter og kommunene.

Frist fredag 22.10

Kontaktperson i HOD er Hanne Lundemo.

Bakgrunn

Nedjustert TISK ble innført sammen med overgang til normal hverdag med økt beredskap den 27.09.21 og var i utgangspunktet tenkt å vare i om lag 4 uker. De viktigste endringene i nedjustert TISK innebar en endring fra forskriftsfestede tiltak til råd og anbefalinger om karantene og testing for nærkontakter. Krav til isolasjon gjenstår nå som det eneste forskriftsfestede tiltaket i tillegg til karantenekrav og testing ved innreise fra definerte områder.

Andre relevante oppdrag

Oppdrag 513 C – innhold i en normal hverdag med økt beredskapsnivå

Oppdrag 527 – om covid-19 fortsatt skal defineres som en allmennfarlig smittsom sykdom

Oppdrag 545 – krav til smittesporing og laboratoriesvar

Oppdrag 531 – justert TISK/TISK i normal hverdag

Oppdrag 542 - samleoppdrag om innreiserestriksjoner, innreisekarantene, bruk av koronasertifikat og testing ved innreise

Oppdrag 544 - revisjon av Strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien – frist for levering 19.11.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

FHI har levert sin vurdering av oppdraget som følger med i sin helhet. Her gjengis kun oppsummering av FHI sin vurdering

Oppsummering

- Folkehelseinstituttet anbefaler å forlenge isolasjonskravet ut 2021.
- Folkehelseinstituttet anbefaler at nedjustert TISK forlenges ut 2021.
- Nærkontakter av smittede bør fortsatt oppfordres til testing etter gjeldende regime.
- Generell informasjon til befolkningen bør inneholde en fortsatt oppfordring til selvtesting ved symptomer og bekreftende PCR ved positivt prøvesvar.
- Smittesporing etter varsel om positiv test fra laboratoriet til kommunelege sikrer at den smittede får informasjon om isolasjonsplikt og at ubeskyttede nærkontakter får informasjon om testregime. Dette vil fortsatt være et viktig smitteforebyggende tiltak, særlig i miljøer med lavere vaksinasjonsdekning eller rundt sårbare pasientgrupper.
- Råd om å være hjemme ved sykdom er svært effektiv for å minske smittespredning av ulike luftveisvirus og bør gjenstå som råd over vintersesongen

Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratets vurdering av om isolasjonskravet kan avvikles og hvilke råd og anbefalinger som skal gjelde i tiden etter nedjustert TISK baserer seg på formålet med TISK, de erfaringer som er gjort i tiden etter innføringen av nedjustert TISK, smittesituasjonen nasjonalt og internasjonalt samt kommunens behov for å ha oversikt og kontroll.

Formålet med TISK

TISK består av testing, isolering, smitteoppsporing og karantenering, som er smitteverntiltak med ulikt rettslig grunnlag, men som samlet sett har som formål å oppdage og hindre videre spredning av smittsom sykdom. Formålet

med å smittespore omtales nærmere i forarbeidene til smittevernloven der det fremgår at smittesporingen har som formål å føre til at hittil ukjente tilfeller av sykdommen blir oppdaget slik at smitteforebyggende forholdsregler kan bli truffet og den videre spredning av sykdommen blir motvirket.¹ Videre presiseres det i NOU 1990: 2 at målet med smittesporing er å bryte smittekjeden og dermed motvirke fortsatt overføring av smittsom sykdom i befolkningen.²

Testing har også som formål å avdekke om en person er smittet av en smittsom sykdom. Testing er nærmere omtalt i forarbeidene til § 3-1³ som sier at undersøkelsene må kunne gi bidrag for å bedømme hvilke forebyggende tiltak, undersøkelser, behandling eller pleie som er nødvendige i den aktuelle situasjon. Det presiseres at

"vurderingstemaet «bedømme» er forutsatt å omfatte tiltak og oppfølging både overfor enkeltindivider og mer generelt rettede tiltak. Dette betyr at bestemmelsen både hjemler undersøkelser for å drive direkte smitteoppsporing av enkeltindivider for eventuelt å iverksette tiltak rettet mot disse (behandling o.lign.), og undersøkelser for bare i første omgang å skaffe oversikt og føre kontroll over utbredelsen av en sykdom for å vurdere behovet for å iverksette mer generelt rettede tiltak (vaksinasjon, opplysningskampanjer o.lign.). "

Helsedirektoratet viser til at testing og smittesporing har som mål å oppdage og hindre videre spredning av smittsom sykdom. Disse aktivitetene forutsetter at det er mulig å begrense nye kontaktpunkter for indeks. Dersom indeks ikke kan pålegges å isolere seg, vil test- og smittesporingsaktivitetene som iverksettes rundt indeks oppfattes å være uten formål, og den samfunnsøkonomiske nytten av TISK-arbeidet vil utfordres. Helsedirektoratet mener derfor at krav til isolasjon av bekreftet smittede er et grunnleggende premiss for det øvrige TISK-arbeidet. Helsedirektoratet vurderer at når isoleringsplikten i covid-19-forskriften⁴ opphører, bør også de øvrige tiltakene av TISK falle bort. Dersom krav til isolering erstattes av råd om å la seg isolere, er det lite sannsynlig at det lar seg forsvare å benytte ressurser på smittesporing- og testaktiviteter.

Erfaringer med nedjustert TISK

Det er snart 4 uker siden nedjustert TISK ble innført. Kommunene var varslet en lengre forberedelsesperiode fra TISK til nedjustert TISK enn de i realiteten fikk. Til tross for dette, og til tross for at innretningen på nedjustert TISK ble en annen enn det kommunene var forberedt på, er tilbakemeldingene fra kommunene gjennom statsforvalterapparatet at denne overgangen har gått bra. Det er mindre belastende for kommunene å trappe ned på tiltak enn det er å forsterke tiltak. Den største utfordringen var knyttet til å kommunisere endringen ut til befolkningen på den knappe tiden som var til rådighet.

Forskriftsfestede krav om testing og karantene er erstattet med råd og anbefalinger, og kommunene melder om en stor nedgang i testaktiviteten de aller fleste steder. Fra toppen på ca. 270.000 tester registrert i MSIS i uke 35 har denne gått bratt nedover til 66.000 i uke 41. At testaktiviteten i helsetjenesten reduseres, kan skyldes flere faktorer; økt bruk av selvtester, lavere smittetrykk i store deler av landet og at råd og anbefalinger om testing følges i mindre grad når dette ikke lenger er et krav. Samtidig kan vi anta at begrenset smittesporing ikke avdekker alle reelle smitteutsatte.

Muligheten for å følge med på testaktivitet er begrenset etter at bruk av selvtester er innført som en del av testregimet i nedjustert TISK. Det var en stor testaktivitet med bruk av selvtester tidligere i høst i forbindelse med

---

¹ Jf. Ot.prp. nr. 91 (1992-93) *Om lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)* side 135-136

² Jf. NOU 1990: 2 *Lov om vern mot smittsomme sykdommer (Smittevernloven)* side 75

³ Jf. Ot.prp. nr. 91 (1992-93) *Om lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)* side 131. Smittevernloven § 3-1 gir hjemmel for å innføre plikt til testing, men omtalen av formålet med testing i forarbeidene er også relevant for frivillig testing, og testing som ilegges i forbindelse med plikt til å avklare smittestatus etter smittevernloven § 5-1.

⁴ Covid-19-forskriftens krav til isolering er sykdomsspesifikk, knyttet til TISK-arbeidet og straffesanksjonert. Etter smittevernloven § 5-1 tredje ledd skal en smittet person la seg isolere dersom det er nødvendig og etter personlig smittevernveiledning fra legen. Det har imidlertid vært ansett nødvendig med § 7 i forbindelse med utbruddet av covid-19.

oppstart av skole- og studieåret. De fleste kommuner har nå avsluttet jevnlig massetesting i disse gruppene, og er anbefalt fremover å drive mer målrettet jevnlig testing ved utbrudd i deler av befolkningen som er uvaksinert. Det er ingen signaler på at denne testaktiviteten nå er på høyde med det som var tilfelle tidligere i høst selv om det i Tromsø planlegges for massetesting av studenter relatert til den pågående smittesituasjonen.

Hesledirektoratet har forsynt kommunene med betydelig volumer av selvtester, og kommunene har nå kapasitet til å kunne dele ut selvtester til 10% av innbyggertallet. Det er i tillegg avsatt et stort volum selvtester på nasjonalt lager for beredskap.

Kommunens krav til smittesporing er nå begrenset til husstandsmedlemmer og tilsvarende nære. Det anbefales at indeks selv tar kontakt med øvrige nærkontakter og oppfordre de som er uvaksinerte om å teste seg.

Tilbakemeldinger fra flere kommuner er at indekspasient i stor grad gjennomfører dette. Selv om den brede smittesporingen er redusert, og flere blir varslet av indeks er det viktig at smittesporing fokuserer på å avdekke smitekilden slik at ikke smitten spres i samfunnet.

For befolkningen generelt har tiden etter overgang til normal hverdag med økt beredskap i stor grad bidratt til en normalisering av tilværelsen. Det er nå få begrensninger i en normal livssituasjon og tiltaksbyrden er lav.

Tilbakemeldinger fra flere kommuner er at for en stor del av befolkningen er oppfatningen nå at *"pandemien er over"*.

Hesledirektoratet vurderer at nedjustert TISK fungerer uten for store inngrep i en normal hverdag, og at kommunene har kapasitet til å gjennomføre de tiltakene som følger av nedjustert TISK.

Smittesituasjon nasjonalt og internasjonalt

Selv om smittetrykket har avtatt nasjonalt de siste ukene er det fortsatt lokale variasjoner, og utbrudd forekommer enkelte steder. Det er i øyeblikket en uavklart smittesituasjon i Troms og Finnmark med 26 innlagte i Helse Nord pr. 21/10 og 8 pasienter med covid-19 på intensivavdeling.

At testaktivitet og smittesporingsaktivitet er tatt betydelig ned etter innføring av nedjustert TISK, innebærer også at utbrudd i mindre grad oppdages før smittede personer trenger behandling i primær- og spesialisthelsetjenesten. Det fører til at man har mindre oversikt over smittespredning og utbrudd før de fører til innleggelse i spesialisthelsetjenesten.

I Europa meldes det om økende smitte i flere land og regioner delvis på grunn av lav vaksinasjonsgrad i enkelte land, men også land med høy vaksinasjonsgrad melder om økt smitte.

Det er fortsatt usikkerhet om hvordan smittesituasjonen vil utvikle seg utover høsten og vinteren og eventuelt sammenfallende smittetopp med en kraftig influensasasesong. Hesledirektoratet vurderer at de tiltakene som gjenstår i nedjustert TISK er nødvendige for å unngå ytterligere uoversiktlige situasjoner med økt belastning i kommunene og med påfølgende kapasitetsutfordringer i spesialisthelsetjenesten.

Behov for oversikt og kontroll i kommunene

Gitt usikkerhet i smittesituasjonen og det faktum at covid-19 fortsatt er vurdert å være en allmennfarlig smittsom sykdom, signaliserer kommunene at tiltakene som er igjen i nedjustert TISK er viktige redskaper å ha i verktøykassen for å holde kontroll på situasjonen og treffe nødvendige smitteverntiltak.

Med den usikkerhet som er i smitteutvikling nå, er det sannsynlig at det er nødvendig å forsterke TISK i enkelte kommuner ved å fatte lokale vedtak for å få tilstrekkelig kontroll over smittesituasjonen. Det kan da gi uheldige signaler dersom det samtidig anbefales å avvikle de siste tiltakene som gjenstår i TISK på nasjonalt nivå.

Kommunene melder om et behov for forutsigbarhet fremover, både når det gjelder kapasitet i TISK arbeidet og forventet beredskapsnivå fremover og gjennom vinteren. Kommunene gjør løpende vurderinger og planlegger bemanning og økonomi knyttet til opprettholdelse av feber- og luftveispoliklinikker slik at ressursene benyttes på

best mulig måte. Denne planleggingen forutsetter forutsigbarhet over noe tid og stadige endringer med kort varsel støtter ikke opp under dette behovet.

Vurdering av isolering og vilkårene i smittevernloven § 4-3a og § 1-5

Smittevernloven forutsetter at smitteverntiltak skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering, jf. smittevernloven §§ 4-3a og 1-5.

Det kan kort slås fast at plikt til isolering av bekreftet smittede er det mest grunnleggende smitteverntiltaket og at det er basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse.

Helsedirektoratet vurderer at smittesituasjonen fortsatt er noe usikker, og at det fortsatt er behov for å ha tiltak som begrenser smittespredning. Isolasjonsplikten er det mest målrettede tiltaket vi har. Uten isolasjonsplikt vil det ha liten hensikt å videreføre andre smittereduserende tiltak. På bakgrunn av dette vurderes videreføring av plikten til isolasjon som nødvendig av hensynet til smittevernet.

Helsedirektoratet vurderer også at isolasjonsplikt fortsatt må anses som forholdsmessig. Tiltaket er inngripende, men det retter seg mot en begrenset persongruppe som utgjør en klar smitterisiko. Det er egnet til å oppnå formålet om smittevern, og uten isolasjonsplikt vil andre tiltak ha liten hensikt.

Helsedirektoratets anbefaling

Det er nå få "harde tiltak" igjen i tiltakspakken. Sett i lys av at situasjonen er usikker med tanke på smitteutvikling gjennom høsten og vinteren, vurderer Helsedirektoratet at det er viktig å opprettholde de tiltakene som følger av nedjustert TISK. Spesielt er kravet til isolasjon et tiltak som bør videreføres i tiden som kommer. Kravet til isolasjon gjør oss i stand til å kontrollere smittespredningen. Den økte smitten i deler av Norge sammen med økt smitte i andre europeiske land underbygger denne vurderingen. Videreføring av tiltaket oppfyller vilkårene i smvl. § 1-5, jf. vurderingen ovenfor.

Helsedirektoratet støtter FHI sin anbefaling om at krav til isolering av bekreftet smittede og nedjustert TISK bør videreføres ut 2021. Dette gir kommunene forutsigbarhet til å planlegge for TISK arbeidet fremover. I nedjustert TISK er de mest smittevernmessige effektive tiltakene prioritert, samtidig som de mer ressurskrevende tiltakene er redusert. En videreføring av nedjustert TISK vil i liten grad påvirke befolkningen, da tiltakene som gjenstår er målrettede.

Gjeldende råd og anbefalinger om teststrategier opprettholdes inntil videre, men kan være gjenstand for justering fremover mot nyttår dersom pandemiens utvikling tilsier dette.

Hvilke råd og anbefalinger som skal gjelde i tiden etter nedjustert TISK er det for tidlig å si noe om ennå. Dette må sees i sammenheng med revisjon av Strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien (oppdrag 544) som skal leveres medio november. Det er viktig at konsekvensene av bortfall av krav til isolering utredes nærmere før det tas stilling til dette. Dette gjelder for eksempel konsekvenser for etterlevelse, testing og smittesporing, herunder ressursbruk, og for sykepengere rettigheter for asymptomatisk smittede.

Informasjon til befolkningen om gjeldende råd og anbefalinger om testing ved symptomer bør forsterkes for å sikre en bedre etterlevelse.

COVID-19

Oppdrag fra HOD nr. 547 – TISK etter nedjustert TISK

22. Oktober 2021

Oppdragstekst

Fra 27. september gikk man fra TISK til nedjustert TISK i kommunene. I nedjustert TISK er det fortsatt krav til isolasjon i 5 dager ved påvist smitte med covid-19. I tillegg er det råd og veiledning til befolkningen og kommunene knyttet til testing og smittesporing. Det ble kommunisert at nedjustert TISK skulle opprettholdes i om lag fire uker, dvs. inn i perioden med normal hverdag med økt beredskap. De fire ukene er snart over, og departementet må ta stilling til om/når isolasjonskravet skal avvikles og hvordan TISK bør innrettes gjennom vinteren. Det vises i denne sammenheng til oppdrag 544 - revisjon av Strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien

Etatene bes derfor å vurdere når isolasjonskravet kan avvikles og hvilke råd og veiledning knyttet til testing, smittesporing og om å være hjemme ved sykdom, som bør gjelde i fasen etter nedjustert TISK hvor det fortsatt er økt beredskap. Tidspunktet og endringen i innholdet i råd og veiledning må vurderes på grunnlag av smitte-/sykdomsutviklingen og gi nødvendig tid til forberedelse for statsforvalter og kommunene.

Frist fredag 22.10

Kontaktperson i HOD er Hanne Lundemo, Hanne-Christine.Lundemo@hod.dep.no

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Folkehelseinstituttet anbefaler å forlenge isolasjonskravet ut 2021.
- Folkehelseinstituttet anbefaler at nedjustert TISK forlenges ut 2021.
- Nærkontakter av smittede bør fortsatt oppfordres til testing etter gjeldende regime.
- Generell informasjon til befolkningen bør inneholde en fortsatt oppfordring til selvtesting ved symptomer og bekreftende PCR ved positivt prøvesvar.
- Smittesporing etter varsel om positiv test fra laboratoriet til kommunelege sikrer at den smittede får informasjon om isolasjonsplikt og at ubeskyttede nærkontakter får informasjon om testregime. Dette vil fortsatt være et viktig smitteforebyggende tiltak, særlig i miljøer med lavere vaksinasjonsdekning eller rundt sårbare pasientgrupper.
- Råd om å være hjemme ved sykdom er svært effektiv for å minske smittespredning av ulike luftveivirus og bør gjenstå som råd over vintersesongen.

Vurdering

Et hvert laboratoriebekreftet tilfelle av covid-19 varsles i dag til kommunelege i tilhørende kommune for rask smittehåndtering. I tillegg varsles dødsfall av covid-19 og utbrudd i helseinstitusjoner etter MSIS-forskriften.

Hensikten med smittesporing er å iverksette tiltak. For covid-19 har hensikten vært å identifisere eksponerte og derved mulig smittede personer, og med testing/karantene, iverksette tiltak før de eventuelt rekker å bringe smitten videre. Dette har vært en av bærebjelkene i pandemihåndteringen

---

Folkehelseinstituttet

E-post: utbrudd@fhi.no

Tlf.: 21 07 70 00

og et av de viktigste tiltakene for å hindre større utbrudd, inntil befolkningen var vaksinert. Med høy vaksinasjonsdekning er de aller fleste beskyttet gjennom vaksine, og behovet for raske tiltak for smitteutsatte mindre, da det er mindre risiko for smitteutbrudd i samfunnet, og behovet for inngripende tiltak vurdert som mindre forholdsmessige.

I nedjustert TISK er de mest smittevernmessige effektive tiltakene prioritert, samtidig som de mer resurskrevende og inngripende tiltakene er redusert. FHI vurderer at de tiltak som gjenstår i nedjustert TISK er effektive for å begrense spredningen av SARS-CoV-2 i dagens situasjon, og er lite inngripende. Det foreligger fortsatt noe usikkerhet ovenfor kommende vintersesongen med samtidig sirkulasjon av andre luftveisvirus og epidemiens utvikling vil fortsatt følges nøye. FHI anbefaler av disse grunner at nedjustert TISK forlenges ut 2021.

De enkelte tiltakene i nedjustert TISK vil vurderes fortløpende av FHI basert på epidemiens utvikling og eventuell ny kunnskap om tiltakene.

Nedjustert TISK bør fortsatt kombineres med de basale smittevernrådene i befolkningen, med vektlegging av å holde seg hjemme dersom man er syk.

Andre oppdragsbesvarelser av relevans

526, 528, 513 del b og c, 540, 545

Bakgrunn om TISK (fra besvarelse oppdrag 540)

Om TISK

Testing: testing er det minst inngripende tiltaket i TISK, men også et av de mest effektive tiltakene dersom den smittede tar konsekvensen av et positivt svar. Effekt og omfang av testing kan variere avhengig av situasjonen, fra mest målrettet og effektiv ved for eksempel testing av personer med symptomer etter nærkontakt med bekreftet smittet, til det mest ressurskrevende med massetesting av en stor gruppe. Bruksområder av forskjellige teststrategier varierer, og vil være avhengig av den aktuelle lokale situasjonen.

Isolasjon: isolasjon av smittede individer er et svært inngripende tiltak for individene, men er også svært effektiv for å forhindre smitte videre. Ved SARS-CoV-2, men også ved flere andre typer av luftveisvirus, er virusnivåene høyest ved symptomdebut og de første 1-2 dagene. Det å selvisolere seg ved symptomer vil derfor være en effektiv måte å begrense spredning i den perioden den smittede er mest smittsom. De etterfølgende dagene faller virusnivåene, og derav minsker også potensialet for å smitte videre.

Smittesporing: smittesporing er et verktøy for å identifisere personer som er eksponert og derfor kan være i risiko for å ha blitt smittet, og suksessivt i risiko for å smitte videre. Ved å identifisere og rette smitteverntiltak mot eksponerte, kan man tidlig bryte eller forhindre smitteskjeder. Dette er et særlig effektivt verktøy der man identifiserer nærkontaktene med høyest risiko (for eksempel husstandsmedlemmer), men der det kan bli svært ressurskrevende og utfordrende å identifisere andre typer av nærkontakter i et mer åpent samfunn med høyere kontakthypighet.

Karantene: karantene for eksponerte, særlig i kombinasjon med test, har vært viktig for å forhindre smittespredning. Karantene er samtidig et svært inngripende tiltak, og har vært svært kostbart for samfunnet. Den smittevernmessige effekten av karantene er avhengig av graden av risiko for nærkontakten. Det er godt dokumentert at høyest risiko er ved husstandskontakt, og at for de andre som er såkalt «øvrig nærkontakter», er 0,5%-4% smittet *blant uvaksinerte*.

Utfordringer og smittevernmessige betraktninger rundt TISK i dagens situasjon:

I lys av høy vaksinasjonsdekning over hele landet, og redusert risiko for økt sykdomsbyrde, er forholdsmessigheten, men også den smittevernmessige effekten, av flere deler av TISK-tiltakene endret.

Testing, særlig målrettet bruk, med etterfølgende isolasjon (anbefaling eller plikt) av smittet er et svært effektivt tiltak smittevernmessig og bør til enhver tid inngå i ulike typer av modifisert TISK i forskjellige scenarier.

Smittesporing har fortsatt en viktig funksjon i spesielle situasjoner i dagens samfunn, for eksempel utbruddssituasjoner i sårbare grupper, enten av medisinsk grunn (for eksempel i helseinstitusjoner) eller smittespredningsgrunner (for eksempel grupper med lav vaksinasjonsdekning). For smittesporing i den generelle befolkningen, vil det å identifisere nærkontakter i dagens åpne samfunn, med høy kontakthyppekhet og mobilitet, være svært ressurskrevende og lite effektivt.

Karantene er et tiltak som er effektivt dersom man bruker det målrettet der det er høyest risiko for smitte. Samtidig er det et inngripende tiltak og bør i all hovedsak erstattes med andre mindre inngripende tiltak så langt det er mulig. NNQ (*number needed to quarantine*) er et begrep for å evaluere hvor effektiv karantene er, det vil si hvor mange som trenger å sitte i karantene for å oppdage et tilfelle. Dette er avhengig av typen av eksponering (fra kjæreste, til å sitte ved samme bord ved en enkelt middag, til å sitte i samme klasserom over tid), men også av alder på den smittede og den eksponerte, og i dagens situasjon ikke minst avhengig av vaksinasjonsstatus. Med dagens mange kontakter, vil mange flere kunne bli definert som øvrige nærkontakter, der det blir vanskeligere å skille ut de med reell stor smitteeksponering, og effekten av karantene i denne gruppen er derfor redusert. Effekten av karantene for vaksinerte vil være svært lav (for eksempel gitt 10 ganger reduksjon i smitte for vaksinerte, og 1% smitte blant uvaksinerte «øvrige nærkontakter», må 1000 vaksinerte personer sitte i karantene for å forebygge at én smittet fortsetter sin vanlige atferd).

Vurdering av sosiale konsekvenser

TISK-tiltak er i hovedsak rettet mot den uvaksinerte delen av befolkningen, en gruppe som fremover i stor grad vil handle om barn. Sykdomsbyrden i denne gruppen er lav, og konsekvensene av smitte i den øvrige befolkningen er sterkt redusert ved høy vaksinasjonsdekning. Inngripende tiltak i barne- og ungdomsgruppa bør til enhver tid derfor unngås eller reduseres dersom det er mulig.

I nedjustert TISK prioriteres smitteverntiltak som er lite inngripende. FHI anbefaler som tidligere, at det gjøres kontinuerlige forholdsmessighetsvurderinger av gjeldende tiltak.

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.